

V Bruseli 6. júna 2025
(OR. en)

9951/25
ADD 1

ENV 479
CLIMA 196
AGRI 255
FORETS 37
ENER 220
TRANS 230
IND 175
SAN 307

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	6. júna 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	C(2025) 3580 annex
Predmet:	PRÍLOHA k odporúčaniu Komisie o hlavných zásadách prvoradosti efektívneho využívania vody

Delegáciám v prílohe zasielame dokument C(2025) 3580 annex.

Príloha: C(2025) 3580 annex

PRÍLOHA

k

odporúčaniu Komisie o hlavných zásadách prvoradosti efektívneho využívania vody

Kľúčové postupy efektívneho využívania vody na vykonávanie hlavných zásad prvoradosti efektívneho využívania vody**1. Lepšia kontrola zdroja**

Udržiavať presné a aktuálne vodné bilancie na základe dostupných usmernení¹ a zohľadňovať takéto vodné bilancie v rozhodnutiach o plánovaní ovplyvňujúcich spotrebu vody a opatrenia na úsporu vody. Na tento účel by sa mali zväziť tieto opatrenia:

1. Zaviesť a nepretržite monitorovať odbery, straty a návratnosť vody vo všetkých vodných útvaroch každého povodia a podporovať digitálne meranie odberu a vypúšťania vody. Dodávatelia vody by mali často zverejňovať dokumenty a údaje o zmenách vo vodnej bilancii a kvalite vody.
2. V sektore verejného zásobovania vodou by sa malo zabezpečiť, aby sa spotreba vody merala individuálne pre každú budovu a v prípade obytných domov pre každý jednotlivý byt. Tam, kde je pre zvýšenie efektívnosti potrebné vykazovanie údajov v reálnom čase, by sa malo podporovať používanie inteligentných meracích zariadení, čím sa zhodnotia investície.
3. Stanoviť ekologické toky² útvarov povrchovej vody, pričom sa zohľadnia aj potreby útvarov podzemnej vody vo všetkých povodiach, aby bolo možné poznať maximálny objem udržateľných odberov, čo je predpokladom racionálneho a efektívneho využívania vody. Maximálny objem udržateľných odberov by mal zohľadňovať aj potreby používateľov, ktorí vodu nespotrebúvajú, a požiadavky v príslušných právnych predpisoch. Zapojiť sa do cezhraničnej koordinácie s cieľom stanoviť ekologické toky pre rieky, ktoré prekračujú hranice, aby sa zabránilo konfliktom, ktoré by mohli ohroziť účinný prístup k spotrebe vody. Zabezpečiť účinné vykonávanie ekologických tokov ich systematickým posudzovaním v rámci podmienok pre udeľovanie povolení v oblasti vodného hospodárstva.
4. Na základe dostupných usmernení³ primerane posúdiť prienik slanej vody a iné prieniky, ako aj potreby v oblasti vody závislých suchozemských a súvisiacich vodných ekosystémov napojených na útvary podzemnej vody. Zodpovedne uplatňovať techniky riadeného dopĺňania zásob podzemných vôd prostredníctvom komplexného posúdenia rizika⁴.
5. Zabezpečiť, aby sa v povoleniach na odber vody z povrchových a podzemných vôd brali do úvahy predpovede zmeny klímy zohľadňujúce neistotu s cieľom

¹ Pozri usmernenie k spoločnej stratégii vykonávania (CIS) rámcovej smernice o vode č. 34 o bilancii vody, k dispozícii [tu](#).

² Pozri usmernenie CIS č. 31 o ekologických tokoch, k dispozícii [tu](#).

³ Pozri usmernenie CIS č. 18 o posúdení stavu a vývoja podzemných vôd, k dispozícii [tu](#).

⁴ Pozri usmernenie CIS č. 39 o riadenom dopĺňaní zásob podzemných vôd, k dispozícii [tu](#).

predvídať budúce zmeny vo vodnej bilancii a aby sa povolenia v oblasti vody pravidelne zosúladzovali, aby sa tak zabránilo nadmernému odberu vody⁵. Zaisťovať, aby bol systém udeľovania povolení na odbery dostatočne pružný, pričom sa v prípade potreby zohľadnia aj významné sezónne výkyvy. Vyhnúť sa udeľovaniu povolení na neprimerane dlhé obdobia, aby bolo možné pružne sa prispôbiť zmenám vodnej bilancie. Uplatňovať primerané stanovovanie cien vody s cieľom zabezpečiť jej efektívne využívanie. Prijímať dostatočne odrádzajúce sankcie za nezákonné, neregistrované alebo nepovolené odbery a vypúšťanie vody.

6. Zabezpečiť, aby plány manažmentu povodia zahŕňali „vodné bilancie“ a kvantifikovať spotrebu vody na sociálno-ekonomickú činnosť s cieľom uľahčiť plánovanie opatrení na zvýšenie efektívnosti na základe odhadov zostávajúceho potenciálu na úsporu vody. Začleniť aspekty riadenia rizika sucha do plánov manažmentu povodia a pripraviť sa na riziko dlhotrvajúceho sucha.
7. Zabezpečiť, aby vyššia efektívnosť využívania vody viedla k odolnosti prostredníctvom nižšej spotreby vody. Na uvedený účel je potrebné:
 - uplatňovať zásadu úhrady nákladov za vodohospodárske služby, aby všetci používatelia vody a odvetvia využívajúce vodu primerane prispievali na náklady za vodohospodárske služby;
 - zabezpečiť, aby politiky stanovovania cien vody poskytovali primerané stimuly na efektívnejšie využívanie vodných zdrojov na základe ekonomickej analýzy požadovanej podľa prílohy III k smernici 2000/60/ES⁶;
 - lepšie a širšie využívať zásadu „znečisťovateľ platí“ a zásadu „predbežnej opatrnosti“, odstrániť škodlivé environmentálne dotácie a zabezpečiť dostupné, spravodlivé a čestné mechanizmy stanovovania cien pre všetkých používateľov vody.

Členské štáty môžu pritom prihliadať na sociálne, environmentálne a hospodárske dôsledky úhrady nákladov, ako aj geografické a klimatické podmienky ovplyvneného regiónu alebo regiónov.

Zabezpečiť úplnú transparentnosť politik stanovovania cien vody, najmä pokiaľ ide o úroveň taríf, využívanie finančných prostriedkov a opatrenia prijaté na zachovanie vodných zdrojov. Ako osvedčený postup by sa to malo uplatňovať aj v iných odvetviach, nielen v odvetví pitnej vody a čistenia komunálnych odpadových vôd.

2. **Efektívnosť prepravy vody**

Zlepšiť riadenie strát vody ako nevyhnutnú súčasť prevádzkového riadenia systémov zásobovania vodou a uprednostniť investície na rýchle riešenie strát vody so zameraním na oblasti dodávok, ktoré to najviac potrebujú, a s využitím všetkých dostupných možností financovania a nástrojov Únie.

⁵ Pozri usmernenie CIS č. 24 o manažmente povodia a zmene klímy, k dispozícii [tu](#).

⁶ Pozri usmernenie CIS č. 1 o hospodárstve a životnom prostredí, k dispozícii [tu](#).

3. Efektívnosť skladovania vody

- a) Uprednostňovať prirodzené opatrenia na zadržiavanie vody⁷ v pôde, lesoch, podzemnej vode a mokradiach, ktoré znižujú odparovanie v porovnaní so skladovaním vody nad zemou v umelých nádržiach.
- b) Pravidelne udržiavať umelé nádrže, a to aj vyčlenením finančných prostriedkov na pravidelné odstraňovanie sedimentov a predchádzanie stratám vody.
- c) Optimalizovať hospodárenie s vodou v mestách prostredníctvom „zberu dažďovej vody“ a iných foriem prirodzeného zadržiavania vody a urýchliť zavádzanie opatrení na predchádzanie odľahčovaniu v dôsledku zrážok⁸.

4. Efektívnosť využívania vody

- a) Podporovať zavádzanie najlepších dostupných technológií, postupov a služieb s cieľom zabezpečiť efektívne využívanie vody vo všetkých odvetviach, a to aj podporou obehovosti.
- b) Podporovať opätovné využívanie odpadových vôd nad rámec zavlažovania, a to aj v priemysle, energetike a sektore verejného zásobovania vodou, a zároveň predchádzať rizikám pre ľudské zdravie a zohľadňovať environmentálne vplyvy zníženej návratnosti tokov v povodí.

5. Správne riadenie

- a) Vypracovať systémy pridelovania vody, ktoré sú transparentné a majú inkluzívny mechanizmus riadenia na zabezpečenie predvídateľnosti pre dotknutých používateľov vody vrátane tých, ktorí vodu nespotrebúvajú, a zároveň podporujú udržateľnosť, spravodlivosť a dodržiavanie ľudských práv. Pri navrhovaní mechanizmov pridelovania vody by sa mal zohľadniť potenciál odvetví a regiónov na úsporu vody.
- b) Vypracovať alebo zachovať osobitné sociálne politiky v prospech používateľov vody s nízkymi príjmami a/alebo zraniteľných/marginalizovaných osôb s cieľom zabezpečiť prístup k vode a sanitárnym zariadeniam pre všetkých, ako sa vyžaduje v smernici 2020/2184 a smernici (EÚ) 2024/3019.

6. Odborná príprava a zvyšovanie informovanosti

- a) Zlepšiť zručnosti a vyškoliť orgány v oblasti vodného hospodárstva a orgány zodpovedné za odvetvia využívajúce vodu s cieľom pomôcť im uplatňovať zásadu prvoradosti efektívneho využívania vody a podporiť tak nižšiu spotrebu vody.
- b) Podporovať výskum a inovácie, zlepšovať zručnosti a rozširovať znalosti o všetkých aspektoch efektívneho vodného hospodárstva v odvetviach využívajúcich vodu.

⁷ Pozri napríklad *A guide to support the selection, design and implementation of natural water retention measures in Europe, Capturing the multiple benefits of nature-based solutions* (Príručka na podporu výberu, projektovania a realizovania retenčných opatrení pre prírodné vody v Európe – Podchytenie rôznych výhod riešení na prírodnej báze), k dispozícii [tu](#); technickú správu CIS 82 *Natural Water Retention Measures* (Prirodzené opatrenia na zadržiavanie vody), k dispozícii [tu](#) a dokument Spoločného výskumného centra *Nature-based solutions for agricultural water management* (Riešenia hospodárenia s vodou založené na prírode pre poľnohospodárstvo), k dispozícii [tu](#).

⁸ V súlade s článkom 5 smernice (EÚ) 2024/3019.

Zvýšiť informovanosť spotrebiteľov o význame šetrenia vodou a zároveň im umožniť konať udržateľnejším spôsobom vzhľadom na miestne podmienky. Zahŕňa to aj zabezpečenie transparentnosti pre spotrebiteľov a občanov, pokiaľ ide o spotrebu vody a hospodárenie s vodou v súlade s článkom 17 smernice 2020/2184 a článkom 24 smernice (EÚ) 2024/3019.

- c) Podporovať lepšie informovanie spotrebiteľov a zvyšovať informovanosť o vodnej stope spotrebných výrobkov a služieb pomocou nástrojov, ako sú environmentálna značka EÚ a digitálny pas výrobku podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1781⁹.

7. **Medzinárodný rozmer**

- a) Vždy, keď je to relevantné, pri navrhovaní technickej a finančnej podpory partnerským krajinám zväziť zásady a ciele tohto odporúčania.
- b) Posilniť spoluprácu s finančnými inštitúciami, ako sú Európska investičná banka, Európska banka pre obnovu a rozvoj a Svetová banka, ako aj so súkromným sektorom s cieľom prilákať dlhodobé investície do iniciatív v oblasti efektívneho využívania vody v súlade s cieľmi stratégie EÚ Global Gateway¹⁰.
- c) Vymieňať si najlepšie postupy pri vykonávaní zásad a cieľov tohto odporúčania a presadzovať odolnosť v oblasti vody a efektívne využívanie vody v rámci medzinárodnej spolupráce.

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1781 z 13. júna 2024, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov, mení smernica (EÚ) 2020/1828 a nariadenie (EÚ) 2023/1542 a zrušuje smernica 2009/125/ES (Ú. v. EÚ L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

¹⁰ Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke s názvom Global Gateway, JOIN(2021) 30 final.